

MED NAMI SO LJUDJE

BESEDO IMA „BRKO“

Zavrtel sem telefonsko številko 311-555. Glas z one strani žice:

„Tukaj Ljubljanske mlekarne, želite?“

Povprašal sem, če bi lahko govoril s tovarišem Predragom Stojanovićem.

„Pri nas ga ni!“ je bil energičen odgovor. „Pri nas je samo Brko, brčice...“

Tudi v Pirničah, v Celju, Mariboru, na Reki, v Beogradu in v Arandjelovcu, celo v zgradbi, kjer krojijo šišensko politiko in gospodarstvo „ne poznajo“ Predraga Stojanovića, pač pa samo vedno dobro razpoloženega in duhovitega, prodorno iniciativnega družbeno političnega delavca-tovariša Brka.

Arandjelovac, to je srce Šumadije. Tam je pred dobro polovico stoletja zakoračil v našo srenjo človek, ki je že več kot dvajset let perpetuum mobile tistega lepega koščka naše občine med Savo in Smarno goro.

Kako to, boste vprašali.

Preprosto: Brko je že leta 1946, ko mu je bilo komaj 30 let, sklenil, da si bo ustvaril dom v bližini gozdov in gora.

In še: zakaj?

Prvič: že med služenjem kadrovskega roka, in to je bilo pet let pred drugo svetovno vojno, je spoznal Slovenijo. Takrat se je prvič zaljubil — namreč v Slovenijo.

Drugič: partizanska puška ga je pomladi 1945 zapeljala prav do Trsta in Gorice. Takrat se je drugič zaljubil — namreč v naše ljudi.

Tretjič: kmalu po vojni se je zaljubil v tretje — v Slovenko in naše ljudi.

Tako se je zasedel pod Smarno goro in sodi med najstarejše aktivne terenske delavce socialistične zveze v šišenski komuni in daleč, daleč prek njenih meja.

„Brko sem, Brko tja!“ Povsod in samo Brko, ko gre za takšne ali drugačne akcije od Pirnič do Vikrč in Zavrha ter Verja. In tudi v samih občinskih konferenci SZDL radi prisluhnejo njegovim pobudam, da ne govorimo o njegovem aktivnem sodelovanju v TVD Partizan Pirniče, NK Medvode, pri vikrških kajakaših in kanuistih in še marsikje drugje.

Prepušimo zato nekaj prostora — tovarišu Brku.

„Ko sem prišel v Vikrče leta 1946, nas je bilo za slab bataljon. Danes nas je kar cela divizija. In ker nas je toliko, je tudi sto in stokrat več želja, ki jih želimo uresničiti. Vendar se zavedamo, da uresničitve želja ne moremo pričakovati od „stricev“ in niti ne od „materne“ občine. Dovolj smo že odrasli in zato mora-

mo tudi sami zavijati rokave, če hočemo, da bo naš dom jutri lepši.

Stirinajst let smo dograjevali bivši združni dom, toda dogradili smo ga sami in to takoj, ko nam je reforma dopovedala, da družbenih sredstev ni preveč. Značilno, kajne: šele ko ukinemo „otroški dodatek“, se zavedamo, da si moramo sami urediti življenje.

In tisti nesrečni potok Bošnica!

Leta in leta je ob vsakem večjem naliivu preplavaljalo cesto skozi Pirniče in namakal stanovanske hiše ter polja tja do Save. Zato smo ga regularili. Delo ni bilo lahko. Ne želim se hvaliti, toda priznati moram: moji sovaščani radi poprimejo za kramp in lopato in še kakšen dinar radi primaknejo, ko gre za njihov blagor. Pri tem je odločilnega pomena tesno sodelovanje socialistične zveze in krajevne skupnosti z občani, da bi skupno reševali vrsto komunalnih in drugih problemov. Zato na sestankih, ki so vedno zelo dobro obiskani, ne obljublamo raja na zemlji. Mi objektivno presodimo: izredno in hitro povečanje števila prebivalcev je narekovalo ureditev preskrbovalnega centra. Sami smo si ga uredili ob sodelovanju trgovskega podjetja Loka iz Škofje Loke (načelo kooperacije) in sedaj nam ni več treba popotovati v Medvode in Ljubljano.

Urejamo vaške poti in napeljujemo električno razsvetljavo, skratka delavni smo.“

Brko si je pogladil svoje košče brke in resno nadaljeval:

„Moji sovaščani si želijo tako kot vsak občan, da bi bil njihov standard boljši. Zavedajo se, da lahko računajo na pomoč družbe, vendar tudi, da bodo morali tudi sami primakniti svoj delež. Tovariša Miha Krošelj in upravnik doma Resnik ter še marsikateri lahko potrdijo, da smo uredili dom ter regularili naš „veletok“ Bošnico samo z nekaj manj kot poldrugim milijonom dinarjev. Danes je vrednost teh del ocenjena na več milijonov dinarjev, saj bi delavci za dela, ki smo jih sami izvedli, zaračunali — tako menijo strokovnjaki — okrog sedem milijonov dinarjev, pa bi jim morali plačati še gradbeni material. Za ureditev vaške poti smo sami prispevali okrog milijon dinarjev, za razsvetljavo v Zavrhu so domačini dodali še okrog 300.000 dinarjev v materialu in z vrednostjo prostovoljnega dela. Kaj bi še rekel?“

K nam radi pridejo odborniki občinske skupščine in naši poslanci. Veselijo se naših uspehov in nam svetujejo, kako naj bi vložili dinar, da bi dobili še enega ali dva.“

Zamislil se je Brko ter dejal v svoji jugoslovanščini:

„I kao vidite uspeši smo, da intencije reforme usporidimo z našimi željami in obratno. Želja ima puno, pa sa malo humora i dobre volje mogli bi tudi drugje beležiti barem takšne rezultate. Da se razumemo. Mi v Pirničah govorimo malo, mi radimo — vsi skupaj.“

Tak je šegavi, vedri in ponosni Brko-Šumadinac, ki je v tistem strašnem poletju leta 1941 s svojimi rojakji sprejemal s kruhom in slanino številne Stajerce, ko so jih gestapovci pregnali iz rojstnega kraja, toda k sreči med rodne brate.

Slika je ta človek, toda slika s trdim okvirom sem si mislil sam pri sebi. Zato sem ga kot navdušenega nogometašnega navijača povprašal, kaj meni o našem nogometu v zveznem in republiškem merilu.

„Daleč smo prišli: sedaj nas Albanija rešuje pred Nemčijo? O tem naj razmisli trener in zvezni kapetan. Jaz sem bolj za vijoličaste kot za črno bele. Tisto o denarju za zlato noge mi tudi ni všeč. Posebno ne, ker bi lahko delovni kolektivi zmanjšali dotacije fudbalistom in bi raje dali več dinarjev za — otroško varstvo. To je danes pro-

blem številka ena. Če sem s to izjavo koga užalil, naj mi ne zameri. In ker smo Šumadinci odkritosrčni ljudje in gostoljubni, rad povabim užaljenega na kozarček pravega šumadinskega čaja.“

Najin pogovor se je bližal koncu. Brko se je spet za hip zamislil, kot da bi hotel bliskoma oceniti, če ni povedal kakšno preveč, ali kaj premalo, nato pa je hudomušno pobližkal z očmi in smeje dodal:

„Sem terenski aktivist, deklica za vse. Plačilo za to raboto je zadoščenje, da služim skupnosti. Sicer pa sem na plačilnem seznamu zabeležen kot nekakšen referent za embalažo brezalkoholnih pijač pri Ljubljanskih mlekarnah. Kljub temu menim, da kozarček dobrega črnega vina, seveda po kosilu, tudi brezalkoholnežu ne škoduje. Jaz na primer zelo rad zvrnem kozarček črnine, po tem ko doma zaključim vlogo kuharja. Se smejete? Res, moje najljubše delo je kuhanje!“

Želite recept?

Sarma na srbski način. (Če je za slovenske želodce preveč pikantna, naj recept korrigira mojster Ivačić.)

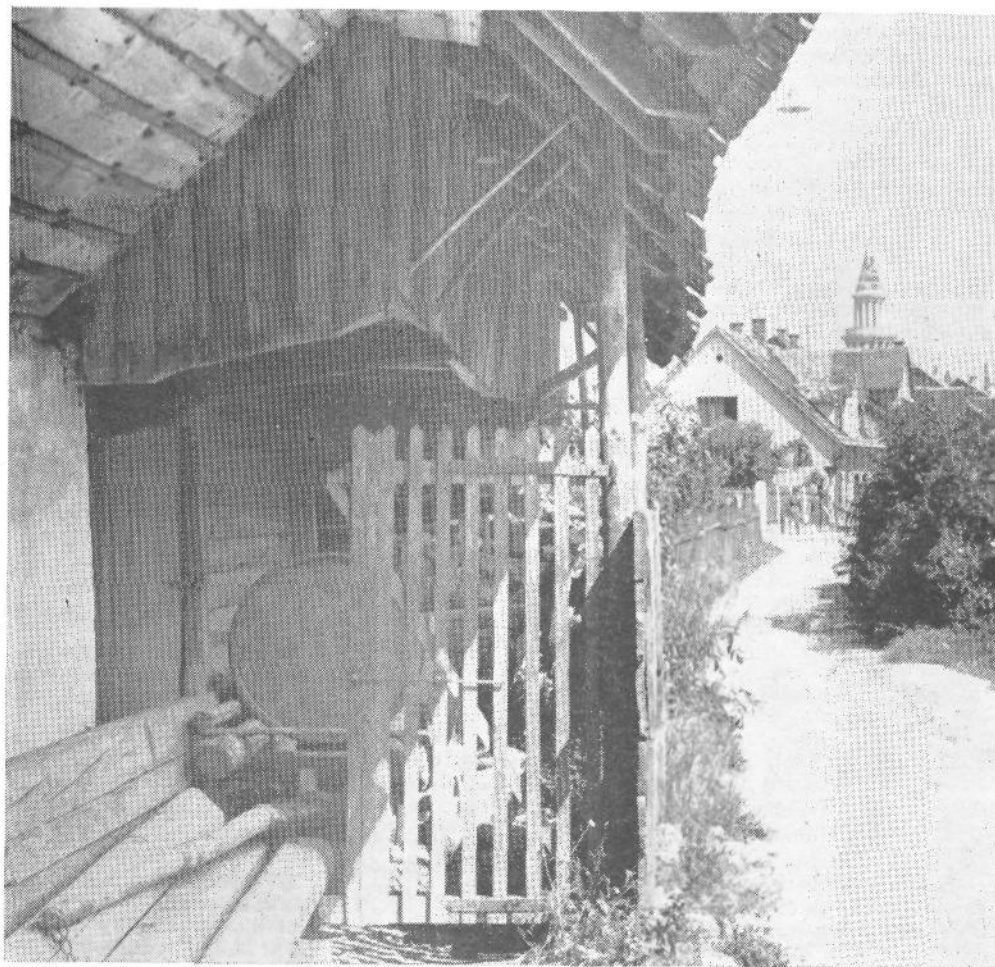
3 kg zelja v glavah, 80 dkg mletega mesa — govedine in

svinine. Meso je treba prepražiti, da izgubi rdečo barvo. Dodati je treba eno čebulo, malo riža, popra in soli po okusu in eno jajce. To zmes zavijemo v dobro oprane liste zelja. Na dno lonca, ne ponve, je treba položiti nekaj listov zelja in nanje položiti sarme drugo poleg druge. Sarme nato pokrijemo z zelenimi listi in jih obložimo še s koščki slanine ali prekaženimi suhimi rebrci. Sarma lahko vložimo v več „nadstropij“, odvisno od tega, kako velik je lonec. Na to vlijemo toplo vodo, pridamo lovorov list, zrna popra ter rdečo papriko in mast (tu ne velja načelo varčevanja). Lonec pokrijemo s pokrovko, da sarm obožeti, in ga postavimo v pečico, ne na ploščo štedilnika. Za dodatek, ko je sarma skuhana, priporočam še nekoliko prežganja.

Za ta čas pa je najboljša in najhitreje pripravljena kislo zelje s krvavico ali pečeno!

Tako je zaključil popularni Brko, ki meni, da je človek brez brkov kot pes brez repa. In zato je tako ponosen na svoje brke, da je že skoraj tudi sam pozabil, da se njegova osebna legitimacija glasi na ime Predrag Stojanović.

Smiljan VOLČIČ

Razglednica iz starega dela Šiške

Foto: M. Ciglič